

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 12 IUNIE 1980¹

Express Dairy Foods Limited
împotriva Intervention Board for Agricultural Produce

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare,
formulată de High Court of Justice, Queen's Bench Division,
Commercial Court)

„Zer – Restituirea sumelor plătite necuvenit“

Cauza 130/79

În cauza 130/79,

având ca obiect o cerere adresată Curții de Justiție, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către High Court of Justice, Queen's Bench Division, Commercial Court, de pronunțare, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe între

EXPRESS DAIRY FOODS LIMITED

și

INTERVENTION BOARD FOR AGRICULTURAL PRODUCE

a unei hotărâri preliminare privind în primul rând eventuala extindere a jurisprudenței Milac (Cauza 131/77, Rec., 1978, p. 1041) la toate regulamentele adoptate între 1 februarie 1973 și 11 august 1977, de stabilire a unor sume compensatorii aplicabile în cazul schimburilor de zer praf, și, în al doilea rând, în ipoteza în care prima întrebare ar primi un răspuns pozitiv sau toate acele regulamente ar fi declarate ca lipsite de valabilitate, privind dreptul de restituire a sumelor plătite necuvenit, împreună cu dobânzile aferente acestora,

CURTEA,

compusă din domnii H. Kutscher, președinte, A. O'Keeffe și A. Touffait, președinți de cameră, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans și O. Due, judecători,

avocat general: domnul F. Capotorti
grefier: domnul A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

¹ Limba de procedură: engleza.

1 Prin Ordonanța din 23 iulie 1979, primită la grefa Curții de Justiție la 10 august 1979, High Court of Justice, Queen's Bench Division, Commercial Court a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, trei întrebări referitoare la validitatea tuturor regulamentelor adoptate de Comisie între 1 februarie 1973 și 11 august 1977 de stabilire a sumelor compensatorii aplicabile în cazul schimburilor comerciale de zer praf, la sfera de aplicare a unei declarații de lipsă de validitate a unui regulament pronunțată de Curte într-o procedură preliminară și la obligația de restituire a sumelor plătite necuvenit percepute de autoritățile competente dintr-un stat membru, însoțită eventual de obligația de plată a dobânzilor.

2 Aceste întrebări au fost adresate în cadrul unui litigiu între un operator economic, Express Dairy Foods Ltd, și agenția de intervenție britanică, Intervention Board for Agricultural Produce (IBAP), care este autoritatea competentă în Regatul Unit pentru a percepe sumele exigibile în temeiul politicii agricole comune. Între 1 februarie 1973 și 7 august 1977, întreprinderea Express Dairy Foods Ltd a exportat cantități importante de zer praf clasificat la poziția tarifară 04.02 A I din Tariful Vamal Comun și, în temeiul regulamentelor Comisiei în vigoare la acea dată, aceasta a trebuit să plătească către IBAP, cu titlu de sume compensatorii, o sumă totală de 267 355,40 lire.

3 Valoarea acestei sume a fost calculată pe baza diverselor regulamente ale Comisiei care instituie, pentru perioada în litigiu, sumele compensatorii aplicabile schimburilor comerciale de zer praf. Or, prin Hotărârea pronunțată la 13 mai 1978 în Cauza 131/77, Milac/Hauptzollamt Saarbrücken (Rec., p. 1041), Curtea a declarat ca fiind lipsit de validitate unul dintre aceste regulamente: Regulamentul (CEE) nr. 539/75 al Comisiei din 28 februarie 1975 de stabilire a sumelor compensatorii care urmează să se aplice schimburilor de zer din 3 martie până la 4 august 1975 (JO L 57, p. 2).

4 Întrucât reclamanta în acțiunea principală a solicitat rambursarea de către IBAP a tuturor sumelor plătite în temeiul sumelor compensatorii pentru exporturile de zer praf pe care aceasta le efectuase și plata dobânzilor aferente, IBAP a obiectat arătând că avea obligația să perceapă sumele compensatorii datorate în temeiul tuturor regulamentelor care nu fuseseră declarate lipsite de validitate și să aplice regulamentul lipsit de validitate până la data declarării de către Curte a acestei lipse de validitate.

Cu privire la prima întrebare

5 În acest context, High Court of Justice a adresat Curții următoarea întrebare:

„În lumina Hotărârii Curții de Justiție din cauza 131/77, toate regulamentele Comisiei adoptate între 1 februarie 1973 și 11 august 1977 sunt lipsite de validitate, în măsura în care acestea stabilesc sumele compensatorii aplicabile schimburilor de zer praf?”

6 Pentru a răspunde la această întrebare, este necesar să se cerceteze motivele care au stat la baza invalidării de către Curte a articolului 1 din Regulamentul nr. 539/75, în măsura în care acest text stabilește sumele compensatorii aplicabile schimburilor de zer, să se examineze în continuare dacă această motivare se poate aplica de asemenea tuturor regulamentelor care instituie sume compensatorii pentru perioada în cauză și pentru produsul menționat, și să se deducă dacă acestea erau valide sau nu.

7 Din motivarea Hotărârii 131/77 reiese că lipsa de validitate a articolului 1 din Regulamentul nr. 539/75, în măsura în care acesta stabilește sume compensatorii aplicabile schimburilor comerciale de zer praf, a fost recunoscută ca urmare a constatării faptului că prețul laptelui praf degresat nu exercita nicio influență decisivă asupra prețului pieței pentru zerul praf. Curtea a considerat astfel că aplicarea sumelor compensatorii pentru zerul praf era contrară articolului 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 974/71 al Consiliului din 12 mai 1971 (JO L 106, p. 1), dispoziție care autorizează instaurarea unor astfel de sume numai pentru produsele al căror preț depinde de cel al produselor pentru care sunt prevăzute măsuri de intervenție.

8 Nu se contestă faptul că această cerință nu a fost luată în considerare de ansamblul reglementărilor în litigiu, ale căror reformări succesive nu aveau de altfel ca obiect decât să modifice cursurile necesare aplicării sumelor compensatorii, cu scopul de a le pune în corespondență cu evoluția parităților monetare. De asemenea, trebuie observat că nu s-a susținut în observațiile scrise sau în cursul dezbaterilor și în special nu de către Comisie că regulamentele în cauză ar putea să nu fie lipsite de validitate, în măsura în care acestea stabilesc sume compensatorii aplicabile schimburilor comerciale de zer praf. Prin urmare, în lumina hotărârii pronunțate de Curte în cauza 131/77, este necesar să se concluzioneze că regulamentele Comisiei adoptate între 1 februarie 1973 și 11 august 1977 trebuie considerate lipsite de validitate, în măsura în care acestea stabilesc sume compensatorii aplicabile schimburilor comerciale de zer praf.

Cu privire la a doua întrebare

9 A doua întrebare este formulată după cum urmează:

„Atunci când, în timpul unei proceduri în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, Curtea de Justiție declară ca lipsit de validitate un regulament al Comisiei care autorizează sau care impune perceperea unor sume compensatorii, autoritățile competente din statele membre sunt obligate, în temeiul dreptului comunitar, să restituie sumele percepute în conformitate cu acest regulament și, în caz afirmativ, ce sume trebuie să ramburseze acestea?”

10 Pentru a răspunde la această întrebare, este necesar să se amintească faptul că din dispozițiile referitoare la resursele proprii Comunităților, respectiv Decizia Consiliului din 21 aprilie 1970 și Regulamentul nr. 2/71 al Consiliului din 2 ianuarie 1971 de aplicare a acesteia (JO 1970 L 94 și JO 1971 L 3, p. 1), coroborate cu Regulamentul nr. 729/70 al Consiliului din 21 aprilie 1970 privind finanțarea politicii agricole comune (JO L 94, p. 13), reiese că este de competența autorităților naționale să asigure, în numele Comunității și în conformitate cu dispozițiile dreptului comunitar, perceperea unui anumit număr de redevențe, printre care și sumele compensatorii.

11 În temeiul articolului 6 din Decizia din 21 aprilie 1970, preluat de articolul 1 din Regulamentul nr. 2/71, aceste percepții sunt efectuate de statele membre în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative naționale; litigiile referitoare la restituirea sumelor percepute în numele Comunității sunt, prin urmare, de competența instanțelor naționale și trebuie soluționate de acestea prin aplicarea dreptului național, în ceea ce privește atât forma, cât și fondul, în măsura în care dreptul comunitar nu dispune altfel în această materie.

12 În absența regretabilă a unor dispoziții comunitare de armonizare a procedurilor și a termenelor, Curtea constată că această situație conduce la diferențe de tratament la scară

comunitară. Nu este de competența Curții să emită normele generale de fond și dispozițiile procedurale pe care le pot adopta doar instituțiile competente. Reglementarea care urma să fie adoptată trebuia să prevadă un tratament egal în ceea ce privește condițiile de formă și de fond în care operatorii economici puteau contesta impunerile comunitare aflate în sarcina lor și să ceară restituirea acestora în caz de plată necuvenită, precum și o egalizare analogă a condițiilor în care administrațiile statelor membre, acționând în numele Comunității, percep respectivele impuneri și, după caz, recuperează avantajele financiare care au fost acordate în mod necuvenit. Însă, în absența unei reglementări comunitare, trimiterea explicită la legislațiile naționale este supusă totodată unor limite a căror necesitate a fost recunoscută, în sensul că aplicarea legislației naționale trebuie să se facă în mod nediscriminatoriu în raport cu procedurile care vizează soluționarea litigiilor de același tip, însă pur naționale, și în sensul că dispozițiile de procedură nu pot face practic imposibilă exercitarea drepturilor conferite de dreptul comunitar.

13 Punctul esențial supus Curții se referă la valoarea sumelor care trebuie să fie rambursate, ceea ce include chestiunea caracterului integral sau nu al restituirii sumei plătite necuvenit, în cazul unei eventuale suportări a taxei de către operatorul economic lezat. Curtea s-a pronunțat deja în sensul că protecția drepturilor garantate în materie de ordinea juridică comunitară nu necesită acordarea unei restituiri a taxelor percepute necuvenit în condiții care ar conduce la o îmbogățire fără justă cauză a avânzilor-cauză și că, din punctul de vedere al dreptului comunitar, nimic nu împiedică instanțele naționale să țină seama, în conformitate cu dreptul național al acestora, de faptul că taxele percepute necuvenit au putut fi incluse în prețurile întreprinderii debitoare a taxei și suportate de cumpărătorii produselor în cauză (Hotărârea din 27 martie 1980, *Denkavit italiana*, cauza 61/79, *Rec.*, 1980, p. 1205).

14 Prin urmare, este necesar să se răspundă la a doua întrebare că este de competența autorităților naționale să asigure restituirea sumelor percepute necuvenit în temeiul regulamentelor comunitare declarate ca fiind lipsite de validitate; este de competența acestora să soluționeze toate chestiunile accesorii precum luarea în considerare a eventualei suportări, de către alți operatori economici sau consumatori, a taxei percepute necuvenit, în funcție de dreptul național aplicabil.

Cu privire la a treia întrebare

15 A treia întrebare este formulată în modul următor:

„În cazul în care autoritățile competente ale unui stat membru sunt obligate să restituie o parte a acestor sume, sunt ele obligate să plătească, în temeiul dreptului comunitar, dobânzile aferente și, în caz afirmativ, de la ce dată și la ce curs?”

16 Pentru a răspunde la această întrebare, este suficient să se amintească faptul că litigiile referitoare la restituirea sumelor percepute în numele Comunității care sunt în prezent de competența instanțelor naționale trebuie soluționate de acestea în temeiul dreptului național, în măsura în care dreptul comunitar nu cuprinde dispoziții în acest sens.

17 În lipsa dispozițiilor comunitare referitoare la acest subiect, este de competența autorităților naționale și în special a instanțelor naționale, în caz de restituire a redevențelor percepute necuvenit, să reglementeze toate chestiunile accesorii referitoare la această restituire, precum plata dobânzilor, prin aplicarea normelor interne ale acestora referitoare la rata dobânzii și la data de la care trebuie să se calculeze dobânzile.

Cu privire la cheltuielile de judecată

18 Cheltuielile efectuate de Comisia Comunităților Europene, care a prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de High Court of Justice, Queen's Bench Division, Commercial Court, prin Ordonanța din 23 iulie 1979, înregistrată la 10 august 1979, declară:

1. Regulamentele Comisiei adoptate între 1 februarie 1973 și 11 august 1977 trebuie considerate ca lipsite de validitate, în măsura în care acestea stabilesc sume compensatorii aplicabile în cazul schimburilor comerciale de zer praf.

2. Este de competența autorităților naționale să asigure restituirea sumelor percepute necuvenit în temeiul regulamentelor comunitare declarate lipsite de validitate; este de competența acestora să soluționeze toate chestiunile accesorii precum luarea în considerare a eventualei suportări, de către alți operatori economici sau consumatori, a taxei percepute necuvenit, în funcție de dreptul național aplicabil.

3. Este de competența autorităților naționale, și în special a instanțelor naționale în caz de restituire a redevențelor percepute necuvenit, să soluționeze toate chestiunile accesorii referitoare la această restituire, precum plata dobânzilor, prin aplicarea normelor interne ale acestora referitoare la rata dobânzii și la data de la care trebuie să se calculeze dobânzile.

4. Aplicarea legislației naționale trebuie să se facă în mod nediscriminatoriu în raport cu procedurile care vizează soluționarea litigiilor de același tip, însă pur naționale, iar dispozițiile de procedură nu pot face practic imposibilă exercitarea drepturilor conferite de dreptul comunitar.

Kutscher	O'Keefe	Touffait	Mertens de Wilmars	Pescatore
Mackenzie Stuart	Bosco	Koopmans	Due	

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 12 iunie 1980.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
H. Kutscher